

ZPRAVODAJSTVÍ

Finanční úřady obvolávají živnostníky, aby vzali zpět svoji žádost o kompenzační bonus. Počet stažených podání dosahuje desítek tisíc.

Podnikatelé stahují žádosti ve velkém

Dostat od státu pomoc pět set korun na den je pro podnikatele mnohem těžší než na jaře, kdy se pomoc vyplácela plošně. Komu stát přímo nezavřel nebo neomezil provozovnu, musí nyní složitě dokazovat, že je na dotčených oborech zásadně závislý.

Finanční úřady po některých živnostnících podle svědectví sesbíraných Deníkem N navíc požadují, aby svoji žádost stáhli. Děje se to v případech, kdy bez bližšího přezkoumání předpokládají, že žadatel na bonus nemá nárok. Ale to nemusí být pravda.

Takovou zkušenost má i programátor Michal Červenka, který úzce spolupracuje s cestovní kanceláří specializující se na lázeňské pobyty. „Pán z finančního úřadu mi volal, že moje činnost nebyla žádným způsobem omezena. Děláním IT a mohlo jsem dělat cokoliv jiného. Doporučil mi, abych to stáhl, s poznámkou: „Uvědomte si, že je nouzový stav a mohlo by z toho něco být,“ popisuje svoji zkušenost s postupem finanční správy Červenka. „Nemám díky, ale vyjádřil se v tom smyslu, abych si dal bacha.“

Programátor si ale ještě jednou zákon o kompenzačním bonusu prostudoval a znovu došel k závěru, že na kompenzační bonus nárok skutečně má. Žádost proto ani přes „doporučení“ úřadu nestáhl, celý měsíc se mu ale nikdo neozval. Po urgenci mu zavolal pracovník finanční správy, jenž ho dříve upozornil na možné následky. „My jsme se přece bavili o tom, že vám to zamítneme,“ reprodukuje Červenka úřednickou reakci.

„Tím to považoval za hotové. Neshodli jsme se. Za týden mi volal, že se situace změnila a že mi to pravděpodobně zaplatí. Za další týden už to bylo proplaceno,“ líčí programátor. Kompenzační bonus ale dostal jen za dobu, kdy byly uzavřeny lázně. Právě na pobyty v nich se specializuje cestovní kancelář, se kterou Červenka spolupracuje.

Stále byl ale úspěšnější než další živnostníci napojená na stejnou kancelář. „Kolegové to navázali na uzavřenou provozovnu. U mě k tomu vůbec nedošlo,“ popisuje podnikatelka, která si své jméno nepřála uvést. Spadá pod jiný finanční úřad než její kolega.

Tvrdí, že jí od listopadu ani přes urgence nikdo nedal vědět, jak žádost dopadla. Po měsíci od podání žádosti na finanční úřad sama zavolala. „Vy jste ta cestovka. Já vás tedy mám položenou, ale nevím, co

Podnikatelé zatím vzali zpět 36 tisíc žádostí o kompenzační bonus.

FOTO: ČTK

s vámi mám dělat. My k tomu nemáme vlastně vůbec žádnou metodiku. Nevíme, komu můžeme, a komu nemůžeme poskytnout,“ reprodukuje podnikatelka věty, které od úřednice údajně slyšela. „Údajně neexistuje žádná metodika z ministerstva financí a oni se bojí žádosti schvalovat,“ líčí reakci ze strany úřadu.

Ten ji následně také vyzval k tomu, aby žádost stáhla. Vztít žádost zpět podnikatelka odmítla a kontaktovala nadřízeného této úřednice. „Ten mi doporučil, abych šla pracovat jinam,“ vypráví žadatelka, která se oficiální odpovědi úřadu nedočkala ani po téměř čtvrtroce. „Vše jsem přitom doložila smlouvou, detailně jim popsala, co vlastně dělám a v čem spočívá moje omezení.“

PROVĚŘOVÁNÍ LZE PŘEDEJÍT

Snaha o „neformální“ řešení situace je patrná i z komunikace jedné z turistických průvodkyň s pražským finančním úřadem, kterou Deníku N poskytlo Sdružení průvodců. „Dospějete-li po opětovném zvážení žádosti o kompenzační bonus k závěru, že při jejím podání došlo k pochybení, protože podmínky pro přiznání nároku na kompenzační bonus nejsou zcela naplněny, pak lze předejít dalšímu prověřování oprávněnosti tohoto nároku tím, že ve stejné lhůtě vezmete žádost zpět,“ píše se v odpovědi úřadu.

Oslovení živnostníci se shodují na tom, že na začátku pandemie se ziskem bonusu neměli problém a nové postupy úředníků jsou věcí posledních měsíců.

Podobnou zkušenost má i Josef Jílek, jenž v obci nedaleko Plzně pracuje jako masér. „Po podání žádosti mně telefonoval pracovník finančního úřadu a doporučil mi zpětvzetí žádosti, jelikož mi ji prý stejně zamítnou. Mám vlastní provozovnu, kterou vláda uzavřela. Zaměstnanec úřadu mi řekl, že jsem si určitě vydělal nějaké peníze z jiných živností, které mám v rejstříku,“ popsal Jílek Deníku N. „A to si prý také ověřil u mojí účetní. Rozhodné období bylo od června do září. O téhle podmínce ale v žádosti nebyla ani zmínka. Nezbylo mi nic jiného než zpětvzetí žádosti o kompenzaci.“

Oficiální komunikace mezi podnikateli a finančními úřady by měla fungovat přes datové schránky. Neformální odmítání žádostí nemá žádnou právní moc.

Finanční správa takovou praxi na dotaz Deníku N potvrdila. „Finanční úřady jsou instruovány k vedení neformální komunikace. Jedná se o standardní formu spolupráce mezi poplatníkem a správcem daně připuštěnou zákonem,“ napsal redakci Lukáš Heřtus z tiskového oddělení Generálního finančního ředitelství.

Neformální komunikace podle něj ale nemá sloužit k nabádání, aby žadatel vzal žádost zpět. „Smyslem takovéto komunikace je, aby při prokazování oprávněnosti nároku na kompenzační bonus byl co nejrychleji zjištěn skutečný stav věci a kaž-

dý oprávněný nárok na něj mohl být bez meškání vyplacen,“ doplnil Heřtus.

Deník N se proto zajímal o to, kolikrát podnikatelé svoji žádost o kompenzační bonus stáhli. Rozhodně se nejedná o ojedinělou záležitost. „Finanční správa k 22. 1. 2021 eviduje celkem zhruba 36 tisíc zpětvzetí žádostí o kompenzační bonus,“ napsala Deníku N Klára Křehlová z tiskového oddělení finanční správy.

Nelze ale odhadnout, jaký vliv má na počet stažených žádostí „neformální“ komunikace a doporučení ze strany finančních úřadů. „Finanční správa z hlediska datové analitiky nesleduje neformální komunikaci jednotlivých zaměstnanců,“ doplnil Heřtus.

Podle odpovědi finanční správy počet „zpětvzetí“ představuje zhruba dvě procenta z celkového počtu podaných žádostí. Jenže do něj je započítáno celkem jeden a půl milionu žádostí za všech sedm kompenzačních období z jara i podzimu, v nichž si jednotliví podnikatelé o podporu žádali opakovaně. Jen za jaro správa eviduje více než 900 tisíc žádostí.

Oslovení živnostníci se přitom shodují na tom, že na začátku pandemie se ziskem bonusu neměli problém a nové postupy úředníků jsou věcí posledních měsíců. „Už jsme to zaznamenali. Je to jednoznačně záležitost podzimní vlny. Pozdní podzim a před Vánoci až ke konci roku,“ řekla Deníku N místopředsdkyně Asociace malých a středních podnikatelů Pavla Břečková.

Číslo 36 tisíc stažených žádostí je přitom souhrnné za jarní i podzimní vlnu. „Přesnou analýzu za jednotlivá bonusová období finanční správa neeviduje,“ vysvětlila Křehlová. Pokud jsou desítky tisíc stažených žádostí záležitostí zejména podzimní vlny, je jejich poměr k celkovému číslům v tomto období výrazně větší než zmiňovaná dvě procenta. Jak už totiž Deník N informoval, počet proplacených žádostí na podzim rapidně poklesl. Například za druhé, podzimní kompenzační období jich doposud bylo proplaceno 130 tisíc.

Břečková z Asociace malých a středních podnikatelů uznává, že v postupu finanční správy může docházet k excesům. „Setkali jsme se s tím, že to živnostník vnímal až jako zastrahování, že když žádost nevezme zpět, bude ho to stát peníze na pokutách. U telefonátu jsem nebyla, takže nemohu říct, jestli to zastrahování bylo, nebo ne,“ líčí Břečková, která ale také upozorňuje na pozitivní stránku neformální komunikace ze strany úřadů.

„Možná v dobré víře chtěl tomu živnostníkovi ušetřit čas. To my dlouhodobě chceme. Jsme jenom lidi, a když finanční úřad napíše živnostníkovi dopis, tak si ho bude muset nechat přeložit u daňového poradce. Tak to dělám i já, a to mám doktorát z ekonomie, což je velká absurdita. Apeluje na polidštění komunikace mezi institucemi a daňovými subjekty,“ ukazuje na druhou stranu mince Břečková.

JAN PAVEC
redaktor